

VUUR

BELEIDSPLAN & SUBSIDIE AANVRAAG 2025 - 2028

OPERA

ZUID

OPERA ZUID WIL MEEBOUWEN EN MEEDROMEN AAN DE TOEKOMST
MET HET HOOFD TUSSEN DE STERREN MAAR MET BEIDE VOETEN OP DE GROND. **MET EEN HART
EN HOOFD VOL VUUR.**

I. OPERA ALS WERKWOORD	3
1.1 INTRODUCTIE	3
1.2 TERUGBLIK EN REFLECTIE	4
II. OPERA ALS ZOEKTOCHT. MEERVOUDIGHEID & MEERSTEMMIGHEID	6
HART – MISSIE EN ARTISTIEK VERHAAL 2025-2028	6
2.1 VISIE, MISSIE EN PROFILERING	6
2.2 PROGRAMMERING 2025-2028	7
ARTISTIEKE IMPACT EN HERKENBAARHEID	7
3.1 ARTISTIEK VUUR EN ARTISTIEKE KEUZES	7
3.2 OPERA IN DE GROTE ZAAL: CANON, VERRASSING EN VERNIEUWING	8
3.3 OPERA VOOR KINDEREN: NIEUWE CREATIES VOOR NIEUW EN JONG PUBLIEK	8
3.4 OPERA VOOR DE TOEKOMST: TOEKOMST VOOR TALENT	9
MAATSCHAPPELIJKE IMPACT EN TOEGANKELIJKHEID	10
4.1 BUURT OPERA MALPERTUIS (BOM): OPERA IN HET HART VAN DE SAMENLEVING	10
4.2 EDUCATIE: BETOVERING VAN MEEMAKEN EN MEEDOEN	11
4.3 PUBLIEKSWERKING: BELEVING & BETEKENIS	12
SAMENWERKING EN GEOGRAFISCHE SPREIDING	13
5.1 SAMENWERKING ALS SLEUTEL VOOR MEERSTEMMIGHEID	13
5.2 LOKALE, REGIONALE, LANDELIJKE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING	13
HOOFD – BEDRIJFSVOERING 2025-2028	15
6.1 ORGANISATIE, PERSONEEL, FAIR PRACTICE	15
6.2 INCLUSIEF WERKGEVERSCHAAP	16
6.3 GOVERNANCE EN VEILIGHEID	16
6.4 FINANCIËN	17
III. OPERA ALS ONVOLTOOID TEGENWOORDIGE TOEKOMST	18
NAWOORD	18

I. OPERA ALS WERKWOORD

1.1 INTRODUCTIE

Opera als vuur

In één van de mooiste verhalen ooit over de kracht en betekenis van kunst beschrijft de auteur Thomas Williams hoe op een eindeloos uitgestrekte vlakte in de duistere schemering een klein vuurtje brandt. Aangetrokken door dit vuur komen uit alle mogelijke richtingen mensen samen. Iedereen heeft zijn eigen brandstof meegebracht, waardoor het vuurtje oplaait tot een immens vreugdevuur waarvan de gloed de schoonheid van alle aanwezige gezichten laat stralen.¹ Dit verhaal is een metafoor voor onze missie: het samenkomen van de meest diverse mensen en menselijke uitingen om een vuur van verbinding te vieren. De mooiste bevestiging die wij ontvingen, kwam van bezoekers die dit vreugdevuur op hun gezicht hebben gevoeld.

Opera is voor Opera Zuid een pluriform medium voor het delen van verhalen, in talen die we allen delen: die van muziek, beweging, fantasie en poëzie. Het is een meervoudsvorm die bestaat uit een vervlechting van disciplines; theater, muziek, dans, beeldende kunst en nieuwe ontwikkelingen in de podiumkunsten. Opera is een vuur dat mensen uit de meest verschillende richtingen samenbrengt en verbindt. Dit vuur kenmerkt tevens de manier waarop wij bij Opera Zuid aan de toekomst werken: 'vuur' betekent volgens Van Dale ook *bezieling, vervoering, hartstocht, begeesting, animo, inspiratie, inzet, kracht en vlamme fantasie*. Vanuit dit elan schrijven we ons plan voor 2025-2028, dat we zien als een doorontwikkeling van ons plan *Vervoering en verbeelding* (2021-2024).

Hart en hoofd in verbinding

Dit plan is gebouwd vanuit twee wezenlijke kenmerken van het menselijk bestaan, die in verbinding met elkaar functioneren: **hart** en **hoofd**. Opera zien wij als een zoektocht naar de harmonie tussen emotie en ratio. Onze artistieke missie, programmering & maatschappelijke betekenis vormen het hart. Het hoofd wordt vormgegeven door een heldere visie op een verantwoorde bedrijfsvoering, die als fundament de artistieke en maatschappelijke opdracht verbindt aan de financiële realiteit.

In dit nieuwe plan zetten wij daarnaast de door publiek en pers bejubelde lijn van avontuur en verbeelding door. Ons doel hierbij is onze werking te bestendigen voor de toekomst, want Opera Zuid maakte de afgelopen jaren een indrukwekkende organisatorische professionalisering door, vooral ook qua Fair Practice.

Dit moet als basis dienen voor verdere verduurzaming van de organisatie, ook voor de periode na 2028. De drie cultuurcodes Diversiteit & Inclusie, Fair Practice (niet alleen fair pay, maar ook duurzaamheid, solidariteit en veiligheid) en Governance blijven daarbij voor Opera Zuid het kompas en normatief kader bij het ontwikkelen en vormgeven van beleid. Om deze lijnen door te trekken hebben we meer dan ooit de steun van het Rijk nodig.

Succes in een steeds moeilijker financieel perspectief

We boekten in de afgelopen periode immense successen en bereikten ondanks de verschillende crises grote aantallen bezoekers. Deze groei willen wij voortzetten. We volgen daarbij het advies van de Raad voor Cultuur op om niet méér te produceren; *minder* is voor ons echter geen levensvatbare optie. Opera Zuid kent vanuit de landelijke basisinfrastructuur (BIS) een te beperkte subsidiebasis; we hebben onvoldoende fundament om ook in de toekomst onze basisopdracht duurzaam te kunnen blijven vervullen. Ondanks de te krappe financiering hebben wij in de afgelopen periode echter de schouders eronder gezet: met minimale middelen realiseerden we maximale impact. Heel het vuur en de inzet van Opera Zuid is hier ook in aanloop naar de komende periode op gericht: wij willen de betoverende kracht van onze kunstvorm voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk maken. Maar het behalen van artistiek succes wordt steeds moeizamer tegen het decor van ons financieel perspectief. Opera Zuid wil de basisopdracht - ook en vooral als het gaat om Fair Practice - de komende jaren actief blijven vervullen. Met de huidige financiële dekking is dat economisch niet haalbaar. Om onze basisopdracht op een realistisch haalbare wijze te kunnen continueren, vragen wij een structureel hogere Rijksfinanciering aan. Wetende dat de waarde die ons gezelschap zowel maatschappelijk als artistiek levert groot is, zeker in de regio's van waaruit Opera Zuid acteert.

Ons plan is geschreven met vuur en visie, en vormt tegelijk een vurige oproep aan onze Rijksoverheid voor deze dringend noodzakelijke extra ondersteuning.

¹ Thomas Williams, *The Hair of Harold Roux*, Random House, 1974.

1.2 TERUGBLIK EN REFLECTIE

“Opera is een testcase voor de helende kracht van muziek in chaotische tijden.” Met dit citaat opende Opera Zuid het beleidsplan voor de periode 2021-2024. De chaos die voortkwam uit de Covid-19 pandemie, de energiecrisis en de kostencrisis werd door Opera Zuid opgevangen door een permanente, wendbare en creatieve omgang met de effecten en impact van deze crises.

In onze maatschappij heeft het woord crisis een louter negatieve betekenis. De term bevat echter een notie van ‘keerpunt’. De Griekse oorsprong van het woord (‘krinomai’) heeft ook de betekenis van onderscheiden, oordelen, beslissen. Mogelijkheden en betekenis zien, haalbaarheden inschatten en een toekomstperspectief creëren. En dat is wat Opera Zuid de afgelopen periode heeft gedaan. Plannen moesten worden bijgesteld, producties moesten worden uitgesteld, dromen moesten worden opgeschort, maar de essentie van ons beleidsplan hebben wij kunnen uitvoeren, met onze missie en visie als kompas en de culturele codes als kader.

We hebben de mogelijkheden en grenzen van onze kunstvorm tot het alleruiterste beproefd, soms op tegendraadse wijze. Met een klein maar gedreven team hebben we ons artistieke programma tijdens alle lockdowns omgevormd tot een inventief, divers en digitaal aanbod, wendbaar en weerbaar. Van het bouwen aan nieuwe platforms voor digitale uitwisseling en het ontwikkelen van werktheaters, via het creëren van nieuwe orkestraties voor ‘socially distanced’ uitvoeringen tot de creatie van wekelijkse premières van nieuwe miniatuuropera’s in quarantaine (*Bonsai Garden*): we zagen en grepen kansen om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en te blijven werken aan de toekomst van onze kunstvorm.

Daarbij liepen we vaak over bruggen die we nog aan het bouwen waren. We focusten op instandhouding van de keten, nieuwe creaties en opdrachten, en de bescherming van freelancers en zzp’ers. Opera Zuid was het eerste gezelschap dat de overheidssteun en coulance omzette in volledige compensatie van alle freelancers en voor Covid-19 een aparte clause ontwikkelde, met betalingsgaranties en transparant gedeeld risico; een voorbeeld van de manier waarop Opera Zuid naast fair pay inzet op cruciale waarden als solidariteit, transparantie en duurzaamheid.

We zijn er trots op dat we tijdens deze intense crisis niet alleen nieuwe creaties hebben geproduceerd (maar liefst zes nieuwe compositieopdrachten), maar ook dat we iedereen aan boord hebben kunnen houden. Dat geldt voor vast personeel als voor onze freelancers. Het was een opsteker hiervoor onderscheiden te worden met de *Nieuw Geneco Fair Practice Award* (2022).

Door het ontwikkelen van innovatieve digitale vormen, waarin de live beleving zoveel mogelijk centraal stond, hebben we ook veel nieuw publiek kunnen bereiken.² Met live gestreamde producties als *La voix humaine / L’heure espagnole* en *L’elisir d’amore* bereikten we een groot en internationaal publiek.³ En we werkten samen met partners als OperaVision, Knyfe en DEN aan digitalisering en nieuwe manieren om de live-ervaring van opera te delen.⁴

Live voorstellingen waren er gelukkig ook, in tal van varianten. Zo maakten we met Jan-Peter de Graaff en Kenza Koutchoukali *Parallax*; een samenwerking van Opera Zuid met Het Collectief, November Music, Bonnefanten en Muziekgebouw aan het IJ. De kinderopera’s *Goud!*, *Een lied voor de maan* en *Het Lijf Lied* vonden via coronaproof tussenvormen (van digitaal tot voorstellingen voor 20 kinderen) eindelijk volle zalen.

In de lente van 2022 konden we eindelijk weer groots doorstarten en het publiek keerde massaal terug. Een hoogtepunt was de nieuwe productie van *A Midsummer Night’s Dream* in samenwerking met Female Economy en in de regie van Ola Mafaalani; *“een droom van een opera, gedrenkt in chocolade”*.⁵ Ook met de nooit eerder in Nederland uitgevoerde ‘Broadway Opera’ *Lady in the Dark* trokken we volle zalen, in Nederland en in Luxemburg. De voorstelling maakte heel wat publieksreacties los en werd door recensenten en publiek uitgeroepen tot *Opera van het Jaar* (2022). In 2023 werd onze voorjaarsproductie *Orphée aux Enfers* een ‘hit’ qua publieksbereik en ontvangst. Pers en publiek waren unaniem lyrisch over de voorstelling en *Orphée* werd genomineerd voor de VSCD prijs *De Ovatie*.

Ook onze community opera, de *Buurt Opera Malpertuis* (BOM) kende ondanks de uitdagingen van de Covid-19 periode een grote bloei. Een steeds groeiende en diversere groep deelnemers vond de weg naar deelname en *The Impossible Dream*, de eerste live-

² Onze live stream voorstellingen werden door live chat begeleid, waardoor we reacties kregen van velen die voor het eerst een opera beleefden.

³ Voor *La voix humaine / L’heure espagnole* 1.846 live verbindingen tijdens de live stream première en 10.172 bezoekers op het platform OperaVision. Voor *L’elisir d’amore* waren dit 30.783 bezoekers.

⁴ Samen met Knyfe ontwikkelden we, met ontwikkelingssteun van Brabant-C, het project Opera Zuid in Cinema. Het is bijzonder jammer dat we ons digitale aanbod niet kunnen continueren wegens gebrek aan financiële dekking.

⁵ Trouw, 28 mei 2022

voorstelling na Covid-19, was een dusdanig succes dat de deelnemers ervan doordrongen werden dat geen droom echt onmogelijk is. Opera Zuid groeide dankzij dit mooie resultaat steeds meer uit tot een sociaal-artistieke ontmoetingsplek in het hart van de diverse, verarmde en voortdurend veranderende wijk Malpertuis.

We werkten intensief en veelvuldig samen met talloze partners. Samen met de Nederlandse Reisopera (NRO) en De Nationale Opera (DNO) werkten we aan een jaarlijkse productie gericht op talentontwikkeling. In dit samenwerkingsverband zijn de succesvolle producties *L'elisir d'amore* (2021), *Orphée | L'Amour | Eurydice* (2022) en *Ändere die Welt!* (2023) gerealiseerd. Deze producties zijn voor en door jong opkomend operatalent ontwikkeld, geregisseerd, uitgevoerd en toegankelijk gemaakt voor een breed publiek middels een landelijk tournee in de verzorgingsgebieden van de drie operahuizen. We zijn er trots op dat zoveel talenten die aan deze producties meewerken hun inmiddels beloftevolle carrières uitbouwen.

De afgelopen periode werd gekenmerkt door avontuur, moed en artistiek succes in een steeds moeilijker financieel perspectief. Waar we tijdens de Covid-crisis door innovatief denken en handelen konden sturen, werden we door de impact van de inflatie en de kosten crisis gedwongen tot zeer pijnlijke keuzes, ingegeven door geldgebrek in plaats van waardecreatie. Gekoesterde projecten en geplande titels konden niet doorgaan. Zo moesten we afscheid nemen van het plan voor een opera marathon over alle vormen van liefde en verbintenissen. Deze marathon zou het publiek twaalf uur lang meevoeren in een totaalervaring door het hele theater, van intieme ontmoetingen tot collectieve zang en dans.

Andermaal werd de artistieke programmering aangepast. We maakten keuzes voor kleinere titels zonder koor en met beperkte en gerecycleerde decors; zo konden we in ieder geval onze uitgangspunten van

artistieke kwaliteit en toegankelijkheid borgen, alsook onze inzet voor Fair Practice. Dit vertaalde zich in een productie als *Der Schauspieldirektor*, waarmee Opera Zuid ervoor koos om met zanger en auteur Christopher Gillett en een sprankelende cast een lichtvoetige opera te maken over moeilijkheden bij het maken van opera.

Terugkijkend slaagde Opera Zuid er de afgelopen jaren in zowel artistiek als organisatorisch een voortrekkersrol te spelen. Met minimale middelen realiseerden wij maximale maatschappelijke en artistieke impact. De gevolgen van de door Berenschot geconcludeerde onderfinanciering⁶ zijn echter zorgwekkend en daarmee komt de toekomst van Opera Zuid en de rol en opdracht die wij vervullen, in gevaar. Verdere afschaling kan enkel nog leiden tot verschraling.

Dat wij op inventieve, verantwoordelijke en duurzame wijze met (te) krappe budgetten kunnen omgaan, hebben wij jaar na jaar, productie na productie, bewezen. We zijn trots op onze voortrekkersrol op het gebied van Fair Practice, maar helaas staan hier voor Opera Zuid geen gepaste middelen tegenover. Een structurele verbetering van de basisfinanciering van Opera Zuid is van cruciaal belang om onze rol van betekenis te kunnen blijven spelen en in onze basisopdracht te blijven voorzien.

Wij geloven in onze rol en wij geloven in de toekomst. Vanuit het geloof van Opera Zuid in de vervoerende en verbindende kracht van opera is het hiernavolgende plan geschreven. En met name in de derde betekenis van 'krinomai': het creëren van een toekomstperspectief. Hierbij hebben wij onze overheid hard nodig. Zonder verbetering van de rijksmiddelen is de toekomst en het voortbestaan van ons mooie operahuis, het enige huis in het zuiden van Nederland, ongewis.

⁶ Berenschot: Rapportage Benchmark Opera Zuid, 15 dec 2022

II. OPERA ALS ZOEKTOCHT. MEERVOUDIGHEID & MEERSTEMMIGHEID HART – MISSIE EN ARTISTIEK VERHAAL 2025-2028

Opera is en blijft voor ons een voortdurende zoektocht naar de harmonie tussen denken en voelen, tussen hoofd en hart, tussen emotie en dialoog. Verbinding vormt de essentie van opera: naast hoofd en hart verbindt opera verleden met toekomst, individu met gemeenschap, traditie met innovatie, ontspanning met reflectie en ontroering met ontmoeting.

“Traditie is het doorgeven van vuur, niet het koesteren van as!” - Gustav Mahler

2.1 VISIE, MISSIE EN PROFILERING

VISIE - *meervoudigheid zorgt voor meerstemmigheid*

Wij geloven in de universele herkenbaarheid en emotionele impact van live opera-ervaring en de brug van fantasie naar empathie. Wij geloven dat opera, als meervoudige bundel van menselijke expressievormen en disciplines, de meerstemmigheid van onze wereld moet weerspiegelen en verklanken. Onder meerstemmigheid verstaan we niet enkel de kwetsbare menselijke stem maar ook het complexe samenspel van tegenstemmen in een wereld die polariseert, versnelt, opwarmt, vereenzaamt, digitaliseert, versmalt en verschaalt. Kortom: in een wereld die in brand staat. Wij willen bijdragen aan een ander vuur, door een taal die wij allen delen: de taal van muziek, schoonheid, emotie en empathie oftewel invoeling in een ander.

MISSIE – *opera kan een leven veranderen*

Opera Zuid brengt opera dichtbij: opera die bezielt, begeistert, verrast en vervoert vanuit, de onuitputtelijke verbeeldingskracht van de mens. Met de onuitwisbare totaalbeleving van opera raken we ons publiek in het hart, in het hoofd en in het hier en nu. Nieuwe interpretaties van meesterwerken uit het verleden treffen de kern van onze wereld, nieuwe creaties verbinden traditie met actualiteit. Wij geloven dat opera je leven kan veranderen en vanuit dit hartstochtelijke geloof gaan we met onze producties op reis, om het vuur van opera met zoveel mogelijk mensen te delen.

PROFILERING - *toegankelijk, van (hyper)lokaal tot (inter)nationaal*

Als BIS-operagezelschap in, voor en vanuit Zuid-Nederland maakt Opera Zuid toegankelijke en avontuurlijke opera voor een zo breed mogelijk publiek.

Met een innovatieve en vaak zelfs tegendraadse aanpak verbinden wij opeenvolgende generaties en uiteenlopende groepen. Met ons aanbod willen we het hele spectrum van de menselijke ervaring bestrijken, met opera's voor kinderen en aanbod voor zowel bestaande als nieuwe publieksgroepen, waaronder ook bezoekers die nooit eerder met opera in aanraking kwamen. Passie, verbeeldingskracht en authenticiteit staan in Opera Zuid producties centraal. Met onze kunst willen wij maatschappelijke impact creëren.

Vanuit Maastricht, waar we lokaal geworteld zijn in de volkswijk Malpertuis, vervullen we een lokale, regionale, landelijke en internationale rol. Door onze functie als reizend gezelschap dragen we bij aan de geografische spreiding van opera-aanbod in onze regio's en binnen Nederland. We richten ons primair op het publiek in Zuid-Nederland (Noord-Brabant en Limburg). Door samenwerking met de landelijke (opera)partners dragen we bij aan talentontwikkeling, doorontwikkeling van onze kunstvorm en aan complementair aanbod voor Nederland. Door internationale samenwerking zorgen we voor duurzamer produceren en bieden we Nederlands talent een springplank naar exposure en beroepskansen in het buitenland.

Opera Zuid onderscheidt zich van andere spelers binnen de BIS door onze consistente keuze voor Nederlandse artiesten binnen de internationale variatie van opera en voor opera's waarbij theatrale speelsheid en actie een grote rol spelen. Bij het verwezenlijken van onze missie stellen we drie uitgangspunten voorop: artistieke excellentie (creatie en uitvoering), maatschappelijke impact (participatie en educatie) en toegankelijkheid (publiekswerking). De manier waarop we dat doen, wordt in ons activiteitenplan hieronder beschreven.

2.2 PROGRAMMERING 2025-2028

**DE TITELS HOUDEN WE GRAAG NOG EVEN GEHEIM. VOOR ACTUELE INFORMATIE KUNT U TERCHT OP ONZE WEBSITE!
VOLG ONZE SOCIALS!**

ARTISTIEKE IMPACT EN HERKENBAARHEID

Opera Zuid wil haar artistieke vuur delen in een jaarlijkse bundel van vier verweven programmalijnen, waarin we onze culturele en maatschappelijke opdrachten met elkaar vervlechten. We maken elk jaar twee grotezaalproducties voor een breed publiek en één nieuwe opera voor kinderen. Samen met onze partners de Nederlandse Reisopera en De Nationale Opera werken we aan een (kleinezaal)productie gericht op het ontwikkelen van talent. En elk jaar realiseren we ons community opera project BOM (Buurt Opera Malpertuis); deze productie raakt het hart van onze werking. In deze vier programmalijnen brengen we onze doelen met betrekking tot maatschappelijke betekenis, participatie, educatie, publiekswerking, toegankelijkheid en inclusie samen. Zo werken we bijvoorbeeld door de kinderopera's aan zowel educatie als het publiek van de toekomst en via de BOM werken we op maat aan inclusie en bieden we nieuw publiek toegang tot opera.

3.1 ARTISTIEK VUUR EN ARTISTIEKE KEUZES

Actualiteit en herkenbaarheid

De zoektocht naar harmonie in dissonante meerstemmigheid, waarbij de spanning tussen emotie en ratio brandend actueel is, is voor ons de essentie van de totaalervaring die opera biedt. De actualiteit van opera ligt daarbij niet alleen in het eigentijds herinterpreteren van meesterwerken uit de canon, maar ook in wat de Nederlandse cultuurfilosoof Jan Aler de *'actualiteit van het schone'* noemt: een totaalbewustzijn van alles wat wij als mensheid en maatschappij beleven.

Repertoire- en titelkeuzes

Herkenbaarheid en emotionele impact als vonk tot reflectie, de link tussen traditie en innovatie, en de link tussen ontspanning en inzicht; dit zijn de basisprincipes van onze artistieke keuzes. Met onze programmering voor 2025-2028 zoeken we naar evenwicht om een zo rijke en inclusief mogelijke keuze uit een schatkamer aan repertoire te bieden aan ons publiek. We willen bijdragen aan een veelzijdige mix aan cultuuruitingen die ons verzorgingsgebied optimaal bedient en nieuwe bezoekers prikkelt. Opera Zuid kiest daarbij voor

gewaagdere titels, die de traditie verbreden en zowel artiesten als het publiek verbinden met minder bekend repertoire. Bijvoorbeeld van opera's die niet eerder in Nederland te beleven waren en nieuwe creaties. Maar, we koppelen ook nieuwe composities aan bekende en wervende opera's; daarmee mikken we op een breed publieksbereik voor nieuwe Nederlandse creaties. We zetten hierbij in op een zo groot mogelijk evenwicht qua stijlperiodes, genres, talen en uitvoeringspraktijken. Programmering en repertoirekeuzes zien wij als een vorm van curatorschap – waarbij het woord *cura* (zorg) centraal staat: wij willen er door onze keuzes voor zorgen dat werken op een steeds nieuwe manier in dialoog kunnen treden met hier en nu.

Artistieke teams en casting

Opera Zuid kiest vanuit de visie bewust voor makers die het genre opera uitdagen, verdiepen en verruimen. Onze regisseurs komen vaak van buiten de gangbare operapraktijk en we bieden graag kansen aan nieuwe stemmen. Voor ons gezelschap zijn vakkennis, techniek en muzikaliteit cruciaal, alsook de vraag hoe makers artistieke plannen binnen onze budgettaire mogelijkheden kunnen realiseren. De komende periode werken we hiervoor opnieuw samen met spannende regisseurs.

Een dirigent is voor ons een theatermaker en de nauwste samenwerkingspartner van de regisseur. Het gaat voor Opera Zuid nooit enkel om 'begeleiding', maar om de samencreatie van levend muziektheater waar een dirigent als onderdeel van het artistieke team vanuit de partituur mee vorm aan geeft. Opera Zuid brengt regisseurs en dirigenten steeds vooraf met elkaar samen, om de artistieke cohesie tussen deze kernspelers te verzekeren.

Casting is voor Opera Zuid een proces dat nauw samenhangt met de artistieke visie op de werken die we willen realiseren. Ons selectieproces van zangers is gefundeerd op drie werkwijzen: scouting, audities en gesprekken met dirigent en regisseur. Opera Zuid onderscheidt zich door een bewuste en consistente nadruk op Nederlandse zangers in een internationale context. Dezelfde mix streven we na qua jonge talenten, gevestigde namen en midcareer professionals. We

houden daarbij rekening met duurzaamheid en met het gegeven dat het voor ons publiek aantrekkelijk is om zowel vertolkers te herkennen als nieuwe artiesten te ontdekken. Bij al deze keuzes zijn de 'P's' van programma en publiek in ons beleid rond diversiteit en inclusie een permanent kompas.

3.2 OPERA IN DE GROTE ZAAL: CANON, VERRASSING EN VERNIEUWING

In 2025 openen we de nieuwe cultuurnotaperiode met Puccini's jeugdwerk *Le Villi*. Wij verbinden dit werk aan een nieuw geschreven proloog door de jonge Nederlandse componist Karmit Fadael (voorlopige werktitel '*Selva Oscura*', naar de openingsverzen van Dante's *Divina Commedia*), waarin Karmit mediteert over het thema van het duistere woud als metafoor voor verdwaald raken in het leven. Met de keuze voor de choreograaf, danseres en filmmaker Drea Weber als regisseur (bekend als aerialist en choreograaf voor o.m. Pink! en Taylor Swift) willen we dit romantisch repertoire voorzien van nieuwe perspectieven en interpretaties en daarmee tevens nieuw en nog diverser publiek aantrekken en prikkelen. Puccini's intens emotionele 'opera-ballet' gaat terug naar Midden-Europese legenden rond de *Vila*, wrekende geesten van jonge vrouwen die stierven aan een gebroken hart. Voor Drea Weber en haar creatieve team (dirigent Karel Deseure en de ontwerpers Bretta Gerecke en Marrit van der Burght) gaat dit verhaal niet alleen over jonge vrouwen, maar zijn de 'villi' incarnaties van ons allemaal; elk verhaal is zowel diep individueel als universeel herkenbaar. Drea werkt in deze productie met zangers en dansers van diverse leeftijden, lichaamstypen en met mensen met een beperking.

In seizoen 2025-'26 brengen we o.a. Kurt Weill's *Die Dreigroschenoper*. We onderzoeken aan de hand van dit stukken hoe onze menselijke moraliteit wordt bepaald door maatschappelijke context. In *Die Dreigroschenoper* stellen Weill en Bertolt Brecht de vraag of en hoe moreel handelen anders beoordeeld wordt aan de zelfkant en de onderkant van de samenleving. Gelden er andere normen, wanneer de vraag zich opdringt wat eerst komt, *das Fressen* of *die Moral*?

Die Dreigroschenoper raakt op tal van manieren het hart van onze missie: de overtuiging dat opera maatschappelijke vragen verklankt en daaraan bijdragen kan leveren. Vragen rond armoede, onrecht, onbegrip en hypocrisie en de inspanning om de vaak als elitair ervaren opera van binnenuit te bevragen, zijn uitgangspunten die we delen met Kurt Weill. De komende periode is dit werk precies honderd jaar oud, de thematiek is echter actueler dan ooit. Met *Die Dreigroschenoper* gaan we een unieke coproductie-samenwerking aan met alle BIS-podiumkunsten

organisaties uit Maastricht: met Toneelgroep Maastricht, SALLY Dansgezelschap Maastricht, Philzuid én Theater aan het Vrijthof slaan wij de handen ineen om deze nieuwe productie te ontwikkelen, waarin zowel sociaal-artistieke doelstellingen als een vernieuwde interpretatie van Brecht's en Weill's werk centraal staan. En waarin wij een team samenbrengen dat gevestigde artiesten en nieuwe talenten uit onze gezelschappen verbindt. Servé Hermans neemt namens Toneelgroep Maastricht de regie voor zijn rekening. Artistiek leider van SALLY Stefan Ernst choreografeert. Opera Zuid produceert en cast. En samen met Theater aan het Vrijthof zoeken we tenslotte naar manieren om de voorstellingen voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk te maken, ook voor wie drie stuivers een te hoge prijs is om aan cultuur te kunnen deelnemen. We verbinden deze productie met onze community opera; zo zal de BOM in 2025 *Drie Stuivers* als thema en werktitel hebben.

3.3 OPERA VOOR KINDEREN: NIEUWE CREATIES VOOR NIEUW EN JONG PUBLIEK

Jaarlijks realiseren we een nieuwe kinderopera, die we zowel programmeren als school- en familie-voorstelling. Hierdoor bereiken we een nieuw en jong publiek, bouwen we aan het publiek van de toekomst en bedienen we tevens podia in onze regio die we vanwege de beperkte schaalgrootte van de theaters met onze andere, grote projecten niet kunnen bedienen.

We vinden het cruciaal om in deze programmalijn nieuwe werken te creëren met beloftevolle componisten, waardoor we kunnen blijven bijdragen aan de vernieuwing en ontwikkeling van onze kunstvorm. We verbinden deze programmalijn met ons talentontwikkelingsbeleid: naast jonge componisten zorgen ook jonge makers, zangers en musici voor nieuwe perspectieven en verhalen. De kinderopera staat bovendien centraal in onze educatie-aanpak, die een belangrijk accent legt op de kracht van ervaren en meemaken. Door live zang en spel prikkelen we de verbeelding, de empathie en het denken. Opera Zuid wil met deze nieuwe producties opera van de hoogste artistieke kwaliteit zo drempelloos mogelijk maken, ook voor de allerkleinsten. In overleg met educatie-experts en met de artistieke teams definiëren we voor elk project zo gericht mogelijk de leeftijdscategorie en doelgroepen. In de programmering voor 2025-'28 willen we de verschillende leeftijdsgroepen tussen de 4 à 5 jaar en de 10 à 12 jaar bereiken. We verbinden deze kinderopera's tevens met onze sociaal-artistieke doelen rond toegankelijkheid. In onze studio spelen we ook voorstellingen voor kinderen en families uit de buurt en richten we ons op scholen die door financiële en

culturele drempels een grote afstand ervaren tot cultuurbeleving in het theater.

In 2025 schrijft Leonard Evers een nieuwe opera gebaseerd op *De Hemel* van Bart Moeyaert, een poëtisch, fantasievol én humoristisch verhaal over doodgaan. Het wordt een opera voor zang en accordeon, zodat we de productie zo flexibel mogelijk kunnen spelen in theaters, maar ook in schoolklassen, gymzalen en op onverwachte locaties. De accordeon biedt onuitputtelijke, haast orkestrale klank-mogelijkheden, maar kan ook sidderen en ademen als een menselijk lichaam.

Naast nieuwe creatie onderzoeken we - ook in het kader van duurzaamheid en budget - ruimte voor het her-nemen van de kinderopera's die we eerder creëerden.

3.4 OPERA VOOR DE TOEKOMST: TOEKOMST VOOR TALENT

Talentontwikkeling en het bieden van kwaliteitsvolle kansen aan jonge professionals blijft een speerpunt van Opera Zuid. Wij hechten grote waarde aan de wederkerigheid van talentontwikkeling. Jonge talenten krijgen mogelijkheden om zich te ontplooien in een veilige context (zowel intern als extern), omgekeerd bieden zij ons nieuwe perspectieven, andere zienswijzen en nieuwe manieren van werken. Hierdoor blijven wij voortdurend uitgedaagd in een steeds veranderende wereld.

In onze programmering creëren we jaarlijks ruimte voor een productie voor en door jong operatalent, in samenwerking met DNO en NRO. Deze samenwerking verbinden we met ons eigen programma voor talent-ontwikkeling. Daarbij geven wij talentontwikkeling een centrale plaats door veilige plekken voor jong

talent binnen alle lijnen van onze programmering te creëren en door met zorg en aandacht doorgroeimogelijkheden voor talent mogelijk te maken binnen onze organisatie.

Samen voor talent: coproductie met de Nederlandse Reisopera en De Nationale Opera

De Nederlandse Reisopera, Opera Zuid en De Nationale Opera werken aan een gezamenlijke missie om jong toptalent in staat te stellen zich verder te ontwikkelen en op die manier bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van opera in Nederland. De drie partners slaan de handen ineen om, vanuit die gedeelde missie, hun middelen en ervaring in te zetten voor een samenwerkingsprogramma op lange termijn.

Deze samenwerking krijgt vorm in een jaarlijkse coproductie, waarmee wij maximaal bijdragen aan een landelijk belang qua spreiding, ontmoeting en toegankelijkheid. Zo willen we talentontwikkeling koppelen aan publieksontwikkeling. Voor de komende periode leggen we de gezamenlijke focus op de artiesten van De Nationale Opera Studio, zodat dit programma ook in de regio's gedeeld wordt en de jonge artiesten een breed en divers publiek kunnen ontmoeten. De samenwerking wordt georganiseerd middels een roulerend producentschap en een programmering die het curriculum van De Nationale Opera Studio volgt en daarbij tevens een plaats krijgt die past binnen de mogelijkheden, middelen en het DNA van elke partner.

Ook bij deze samenwerking zetten wij in op continuïteit en wederkerigheid in de talent- en ontwikkelingsketen. Door gezamenlijke audities en artistiek overleg moeten ook talenten uit de regio's kunnen doorstromen naar kansen in het nationale programma. Dit is voor ons als regionaal geworteld gezelschap cruciaal.

Ruimte voor talent en doorgroei in de programmering

In onze grotezaalproducties, kinderopera's en community opera, creëren we mogelijkheden voor jonge talenten en beginnende professionals om kwalitatieve ervaringen op te doen en stappen te zetten naar de verdere beroepspraktijk. Doorstromen naar vervolgmogelijkheden is steeds de insteek. We focussen hierbij op Nederlands of in Nederland opgeleid talent, met weinig ervaring. Talent ontplooit zich onder de vleugels van ervaren vakcollega's die als mentor optreden. Opera Zuid waakt hierbij voor optimaal machtsvrije verhoudingen – onder meer door het onderschrijven van de uitgangspunten van !:Opera⁷ over veiligheid en gelijkwaardigheid in het werkproces.

⁷ <https://www.iopera.org>

Als veilige broedplaats voor nieuw talent, zowel op het toneel als achter de schermen, focust Opera Zuid vooral op de tweede term, ontwikkeling: talent moet kunnen doorgroeien, de vleugels kunnen uitslaan. Dit doen we door jonge professionals steeds vervolgekansen te bieden én door hen actief te promoten bij (inter)nationale partners. Opera Zuid speelt een voortrekkersrol als het gaat om duurzame ontwikkeling van artiesten in de mid-career fase. Met dit carrièregericht talentontwikkelingsbeleid zorgt Opera Zuid voor een springplank naar de beroepspraktijk en de (inter)nationale operawereld.

Enkele voorbeelden van deze aanpak. De jonge regisseur Kenza Koutchoukali kwam door kansen bij Opera Zuid op het grote toneel van DNO terecht. In 2024 zal *Goud!* bij De Munt in Brussel te zien zijn en maakt Kenza *Blauwbaards Burcht* bij Opera Zuid. Jan Peter de Graaff maakte in 2018 met Opera Zuid de kameropera *De Grens*. Zijn traject liep verder via *Bonsai Garden* en *Parallax*, en in 2025 schrijft hij voor de Nederlandse Reisopera het (mede door Opera Zuid ontwikkelde) nieuwe werk *Hagar*. De jonge coach Lochlan Brown werd na *L'elisir d'amore* verschillende keren teruggevraagd als assistent-dirigent. In 2023 kreeg hij de mogelijkheid een aantal voorstellingen van onze *Orphée aux Enfers* te dirigeren en in 2026 wordt hij de muzikale leider van onze nieuwe productie van *Flight*.

Voor talentontwikkeling werkt Opera Zuid nauw samen met kunstvakonderwijsinstellingen uit onze regio, zoals het Conservatorium Maastricht, de Toneelacademie (Hogeschool Zuyd) en de Fontys Hogeschool (Noord-Brabant). Opera Zuid is een erkend leerbedrijf; stages worden professioneel begeleid en ook vergoed. Ook de samenwerking met het Nationaal Jeugdorkest (NJO) biedt kansen en een podium voor jonge talenten om ervaring op te doen en te brug te slaan vanuit de opleiding naar een professionele carrière. Opera Zuid spant zich ertoe in dat een succesvol talenttraject steeds leidt tot een professioneel vervolg engagement.

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT EN TOEGANKELIJKHEID

Vanuit onze missie willen wij onze kunst met zoveel mogelijk mensen delen, ongeacht achtergrond, herkomst, opleiding, culturele en emotionele bagage of financiële draagkracht. Wij willen niet alleen mooie opera's maken, maar geloven dat opera de wereld zelf een beetje mooier kan maken. Opera is een ultieme menselijke expressievorm, die individuele emoties kan verbinden met een gedeeld besef van gemeenschap, in een taal die wij allen delen: de taal van muziek. Toegankelijkheid betekent voor ons zoeken naar

empathie en (h)erkenning door fantasie en naar ontmoeting door ontroering. Participatie is de ervaring van meemaken, meeleven en meedoen. Deze ambities verbinden wij met elke component van onze activiteiten, van programmering tot educatie en publiekswerking. De kracht van opera ligt voor ons in het openbreken, spiegelen en uitdrukken van maatschappelijke en persoonlijke vragen in een veelstemmige werkelijkheid.

4.1 BUURT OPERA MALPERTUIS (BOM): OPERA IN HET HART VAN DE SAMENLEVING

De BOM vormt een concrete belichaming van het verhaal van Thomas Williams uit de introductie: mensen uit de meest verschillende windrichtingen komen bij elkaar om met hun persoonlijke rugzak vol brandstof een vuur te voeden dat niet alleen verwarmt, maar schoonheid creëert voor alle aanwezigen.

De BOM is een sociaal-artistiek project met muziek en theater als ontplooiingsmiddelen. We ontwikkelden dit project in de diverse en door (kans-)armoede en isolement getekende Maastrichtse wijk Malpertuis. Via de BOM komen buurtbewoners op laagdrempelige wijze in aanraking met opera.

BOM is community-opera, waarbij de pluriforme kunstvorm opera zorgt voor zelfontplooiing en gemeenschapsopbouw. Kwetsbare en eenzame mensen in de wijk, die een grote(re) afstand hebben tot reguliere cultuuruitingen, worden bij de BOM meegenomen in het hele (maak-)proces van een opera.

Met veel passie en een professionele omkadering is de BOM uitgegroeid tot een project dat het hart van onze werking raakt. Een heel jaar lang komen de deelnemers van uiteenlopende culturele achtergronden en sterk variërende leeftijden elke week bij Opera Zuid samen om een nieuwe collage-opera te schrijven, te repeteren en zanglessen te volgen. Persoonlijke verhalen van de deelnemers vormen het script. Ook maken de deelnemers samen de muziekkeuzes, die op tal van manieren verbonden zijn met ons repertoire maar ook met Armeense, Turkse, Marokkaanse, Syrische of Limburgse muziektradities. Zo mondt dit intieme en sociale ritueel van opera maken – elk jaar opnieuw – uit in een andere, professioneel geleide voorstelling, waarin

de deelnemers zij aan zij op het toneel staan met professionele zangers en musici.

"Asmae (9 jaar) was voordat ze aan de BOM meedeed een beetje onzeker. Sinds ze meedoet met de Buurtopera is ze zelfverzekerder en zegt ze zelf dat ze niet meer bang is, we merken echt een verschil." - Moeder van Asmae

Ontplooiing door artistieke expressie staat in de BOM centraal. De deelnemers worden bij dit project begeleid door operaprofessionals (regie, tekst, spel, zang en muzikale leiding) en door ervaringsdeskundige welzijnswerkers van welzijnsorganisatie Trajekt, onze partner in het bereiken van mensen en het koppelen van kunst aan welzijn, preventieve zorg en ervaringsdeskundigheid in het werken met de deelnemers.⁸

Door het delen van verhalen wordt kwetsbaarheid herkenbaar en leren mensen zichzelf en anderen kennen die vlakbij wonen en toch veraf staan. En dan blijkt dat opera op vele manieren maatschappelijke impact⁹ kan hebben en bijdraagt aan integratie en preventie. Niet alleen vanwege de schoonheid, maar ook om elkaars stem te horen en van elkaar te leren.

Tegelijk speelt de BOM ook een rol in onze publiekswerking en onze visie op toegankelijkheid. De deelnemers volgen onze repetities, nemen deel aan workshops en bezoeken samen met ons, onze voorstellingen. Zo bereiken we mensen die nooit met opera in aanraking komen. De BOM-deelnemers zijn enthousiaste ambassadeurs voor opera geworden. De komende periode willen we de BOM verduurzamen en versterken. Tevens gaan we met onze partner Parktheater Eindhoven en in samenwerking met diverse partners¹⁰ in de toekomst een community opera helpen vormgeven in de haarvaten van het Eindhovense stadsweefsel.

4.2 EDUCATIE: BETOVERING VAN MEEMAKEN EN MEEDOEN

"Educatie is niet het vullen van een emmer, maar het ontsteken van een vuur." - W.B. Yeats

⁸ <https://www.trajekt.nl/trajekt>

⁹ We werden als best practice case geselecteerd door [Movisie](#). Onze BOM als geldt ook als belangrijk voorbeeld in het rapport over maatschappelijke betekenis van kunst [In de Schijnwerpers](#), opgesteld door Berenschot in opdracht van de Tweede Kamer.

Muziek- en theaterbeleving voor kinderen en jongeren stimuleert cognitieve en emotionele groei, inspireert en creëert een voorsprong. De pluriformiteit van opera leert veel over samenwerking, creatief en oplossingsgericht denken en leren luisteren naar elkaar. Educatie is daarom voor Opera Zuid van groot belang. Wij willen kinderen en jongeren op een positieve en ongedwongen manier in aanraking brengen met de

Tijdens de workshop en rondleiding kregen we de in en outs van opera geleerd. Geweldig om te ervaren dat opera uit zoveel verscheidene aspecten bestaat. Het was toegankelijk en spontaan, hierdoor is bij mij enthousiasme voor opera ontstaan." - leerling van de opleiding vaktherapie, richting muziek, Heerlen

betovering van theater en muziek. Zo werken we aan toegankelijkheid én aan het publiek van de toekomst.

Opera Zuid zet met voorstellingen en workshops, lessen en programma's op maat in op zowel de actieve als de belevingsgerichte component¹¹ van kunsteducatie. Daarnaast geven wij invulling aan cultuureducatie met activiteiten voor niet- schoolgebonden publiek. De samenwerkingen die we met lokale en regionale partners, zoals scholen, cultuureducatie penvoerders en theaters maar ook met partners als het NJO, de educatie-afdeling van de DNO en Philzuid voor dit programma en voor onze kinderopera's hebben opgebouwd, willen we de komende periode doorontwikkelen.

In ons programma voor het onderwijs maken we onderscheid tussen aanbod voor primair, voortgezet en hoger onderwijs. Voor de integratie van ons programma in de lesprogramma's op alle niveaus werken we nauw samen met het team van Kaleidoscoop (penvoerder voor *Cultuureducatie met Kwaliteit* en uitvoerder van het Cmk-programma *Toon je Talent*) en investeren wij in een goede relatie met CKV-docenten in Limburg en Brabant. Daarnaast leggen we ook actief contact met scholen in de regio en andere cultuurpartners, zoals JINC, Kunstketel, Montessori en El Habib. Rond onze grotezaalproducties ontwikkelen we daarnaast workshops op scholen ter voorbereiding op

¹⁰ WJJeindhoven, Stichting Ik Wil, Summa in de buurt, Eindhoven in Dialoog, Eindhoven Doet, Lumens, Vredesburo, De Liefdesdokter, Socratisch café en Wooninc.

¹¹ Daarom zetten we in op jaarlijkse een kinderopera.

het voorstellingsbezoek. Leerlingen zingen samen, gaan aan de slag met scènes en leren de opera's kennen door actieve opdrachten. Door de leerlingen het gehele

"Tijdens de workshop en rondleiding kregen we de in en outs van opera geleerd. Geweldig om te ervaren dat opera uit zoveel verscheidene aspecten bestaat. Het was toegankelijk en spontaan, hierdoor is bij mij enthousiasme voor opera ontstaan."
– leerling van de opleiding vaktherapie, richting muziek, Heerlen

proces van zo dichtbij mogelijk te laten meemaken, creëren we een connectie met de voorstelling die ze later op het podium zien. Ze ontmoeten makers en zangers, zien het proces van binnenuit en leggen links met de eigen leefwereld.

Ook werkt Opera Zuid met studenten van het United World College Maastricht, zoals recent nog aan het project *Youth Social Entrepreneurship Program*. Door samenwerking met HBO opleidingen zorgen we ervoor dat toekomstige muziekdocenten opera van binnenuit kunnen ontdekken. Met Studium Generale organiseren we tenslotte lezingen, inleidingen en ontmoetingen met artiesten voor universiteitsstudenten, altijd gekoppeld aan voorstellingsbezoek. Wij begeleiden studenten die aan de slag gaan om een antwoord te formuleren op de vraag hoe opera we opera aantrekkelijker maken voor jongeren.

4.3 PUBLIEKSWERKING: BELEVING & BETEKENIS

Om onze missie te realiseren verruimen we traditionele publiekswerving naar publiekswerking. We gaan in dialoog en aan het werk met ons publiek. We werken daarbij op tal van wijzen actief aan het verkleinen van de afstand en het verlagen van de drempels zodat (potentieel) publiek gemakkelijk toegang kan vinden tot ons aanbod. We bedienen ons publiek met een gebalanceerde marketingmix. De zoektocht naar nieuw publiek en doelgroepen beschouwen we echter als een bredere opdracht, die samenhangt met participatie, educatie en programmering. Iedere titel is gekozen vanuit een strategie om de aantrekkingskracht, actualiteit en draagvlak van opera te vergroten. Het ultieme doel is om mensen die nog niet bekend zijn met opera te bereiken, enthousiasmeren en voeden, waardoor de keuze om naar een voorstelling van Opera Zuid te gaan als vanzelf volgt.

Publieksgroepen

Opera Zuid koestert het bestaande publiek maar zet tegelijk sterk in op publiekverruiming: met focus op (1) kinderen, jongeren en jongvolwassenen en (2) het zogeheten 'non'- publiek; mensen die niet eerder (om welke reden dan ook) de weg vonden naar opera. Deze aanpak houdt concreet in dat we zorgen voor maatwerk voor specifieke doelgroepen. In voorgaande hoofdstukken hebben we beschreven hoe we dit maatwerk vormgeven met ons educatie-aanbod en onze participatiewerking; beiden zijn erop gericht om potentieel publiek daadwerkelijk in staat te stellen onze activiteiten te bezoeken. Met onze theater-partners werken wij intensief samen aan publieks- en doelgroepbereik.

Toegankelijkheid

Opera Zuid richt zich in alle programmalijnen en bij alles wat wij doen op het toegankelijk maken van opera voor een breed publiek. We spannen ons in om alle steden van onze regio te bedienen, zelfs waar dat financieel best lastig is. In kleinere steden waar we met onze grotezaalproducties niet kunnen spelen, presenteren we bijvoorbeeld toch aanbod met bijvoorbeeld onze kinderopera's. En ook via ons digitale aanbod (behind the scenes, making-of, teasers, trailers, interviews, inblik in het proces via social media en toegankelijke inhoudelijke informatie) proberen we zoveel mogelijk drempels te verlagen. Daarnaast werken we aan cultuureducatie voor niet-school gebonden publiek; rond onze voorstellingen bieden we inleidingen aan en we organiseren rondleidingen met een inblik in het maakproces en de operapraktijk van nu, repetitiebezoeken, werktheaters, lezingen en ontmoetingen. Initiatieven als Burendag bij Opera Zuid en het verbinden van Word Opera Day met deelname aan de BOM zijn hier voorbeelden van. Ook het project de WijkJury, waarvoor Opera Zuid gastheerschap en inhoudelijke omkadering biedt in Maastricht, brengt mensen samen die nooit eerder de weg vonden naar het theater. Bij dit project bereiden de deelnemers zich met onze dramaturg voor op een voorstellingsbezoek en na afloop volgt er een nagesprek over de voorstelling. Dit project biedt waardevolle nieuwe perspectieven rond uitwisseling van mens tot mens, die bijdragen aan onze permanente inzet om mensen over de soms hoge drempel van het theater te helpen.

Opera onder de sterren

Om bij te dragen aan brede toegankelijkheid van opera maken wij jaarlijks van onze voorjaarsproductie een aantal openlucht-voorstellingen in onze regio. De ongedwongen en feestelijke beleving van opera onder de open hemel zorgt voor een unieke en onvergetelijke ervaring, die nieuwe bezoekers uitnodigt en prikkelt. Vanuit de wens om een zo breed en divers mogelijk publiek de overrompelende impact van opera te bieden, werken wij samen met Theater aan de Parade en

Philzuid aan de verdere uitbouw van *Opera op de Parade*, een gratis toegankelijk driedaags operafestival dat duizenden bezoekers trekt. Naast de operavoorstelling werken we voor dit festival ook aan participatieprogramma's (in samenwerking met lokale cultuurpartners). Een van de hoogtepunten is elke editie de *Opera Sing Along*, waarbij het publiek lijfelij de impact en kracht van zingen ervaart. Deze programma's worden door operaprofessionals voorbereid en begeleid.

Marketing

We zoeken continu naar een optimale balans in onze marketing, waarbij we streven we naar maatwerk voor specifieke doelgroepen. Voor het genereren van aandacht in de pers kiezen we heel bewust voor een strategie die enerzijds gericht is op de kritische muziek- en theatervakpers in combinatie met bredere en een meer commerciële aanpak waarvoor we samenwerken met The Publicity Company. In samenwerking met onze partner INTK blijven we daarnaast in de komende planperiode bouwen aan digitale strategieën om ons bereik en onze bekendheid verder te verruimen. Ons marketingbeleid is gericht op toegankelijkheid, laagdrempeligheid en uitnodigende mogelijkheid tot deelname, ook voor nieuw publiek.

SAMENWERKING EN GEOGRAFISCHE SPREIDING

5.1 SAMENWERKING ALS SLEUTEL VOOR MEERSTEMMIGHEID

Samenwerking en het zoeken naar synergie zitten in het DNA van Opera Zuid en komen in ieder aspect van onze werking terug. Van (co-)productie over het delen van expertise en middelen tot gezamenlijke projecten op het vlak van ontwikkeling, talent, educatie of participatie. Samen met onze partners werken wij aan stimulerende en verrijkende artistieke ervaringen die bijdragen aan een open, inclusieve en participatieve samenleving. Door duurzame en diverse samenwerkingen (ook met organisaties buiten het culturele veld) ontstaan nieuwe perspectieven en kunnen meer stemmen meeklinken. Hierdoor willen wij ons inschrijven in een groter netwerk waardoor we de artistieke en maatschappelijke betekenis van onze activiteiten vergroten. In al onze partnerschappen streven wij ernaar dat de samenwerking door de partners als gelijkwaardig en inclusief wordt ervaren.

5.2 LOKALE, REGIONALE, LANDELIJKE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

Vanuit onze verankering in de Maastrichtse wijk Malpertuis gaan wij zowel op lokaal wijkniveau,

regionaal, landelijk als internationaal samenwerken aan. Voor de verankering van Opera Zuid in de Stedelijke Cultuurregio Zuid en BrabantStad is onze samenwerking met partners in Limburg en Noord-Brabant essentieel. Daarbij staat creatie voor ons primaire werkgebied centraal, alsook het vervullen van onze rol in de cultuurketens; van kunstvakonderwijs en talentontwikkeling instellingen tot theaters, scholen en welzijnsorganisaties. In onze landelijke samenwerkingen ligt de focus op het streven naar een landelijke dekking en spreiding van kwalitatief Nederlands opera-aanbod voor elke inwoner van ons land. Vanuit onze unieke geografische positie in het zuiden van Nederland bouwen wij ook bruggen naar de rest van Europa, waarmee wij ons ondernemerschap en onze zichtbaarheid vergroten.

Zuid-Nederland als unieke samenwerkingscontext

Door samen te werken met de meest diverse partners in onze regionale omgeving draagt Opera Zuid actief bij aan de uniek vruchtbare humuslaag voor samenwerking in de zuidelijke cultuurregio's. We werken samen met collega's en partners binnen en buiten de BIS, binnen en buiten onze kunstvorm en binnen en buiten de cultuursector. Naast onze vaste begeleidingspartner Philzuid en onze huistheaters in Maastricht en Eindhoven zijn onder meer Theater aan de Parade, Opera Compact, de Limburgse Koorschool, festival de Nederlandse Dansdagen en VIA ZUID (talentontwikkeling podiumkunsten Limburg) partners met wie we een intensieve en wederkerige samenwerkingsband hebben. Samen bedienen we onze kernregio met hoogkwalitatief en toegankelijk opera-aanbod.

Met Philzuid hebben wij in de afgelopen jaren een partnerschap uitgebouwd dat verder gaat dan de begeleidingsrelatie. Samen voeren we de artistieke dialoog rond dirigentenkeuzes en publieksbereik en werken we intensief samen op het vlak van educatie en de uitbouw van *Opera op de Parade*. In overleg met het orkest vindt ook een continue afweging plaats tussen de artistieke visie van Opera Zuid en niet-artistieke factoren zoals planning, cao-bepalingen van het orkest en het welzijn en de veiligheid van de musici.

Met onze huistheaters Theater aan het Vrijthof (Maastricht) en Parktheater (Eindhoven) werken we samen aan publieksbereik, contextprogrammering, educatie en het bereiken van bestaande en uitbouwen van nieuwe publieksgroepen. De geografische en demografische eigenheid van elke partner is daarbij een uitgangspunt. Zo is Theater aan het Vrijthof onze partner in projecten als *Wij Bouwen Een Stad* en de WijkJury. Parktheater Eindhoven heeft net als Opera

Zuid verregaande ervaring en ambitie op het vlak van inclusie- en participatieprojecten.¹²

Maatschappelijke samenwerkingspartners

Ons partnerschap met de welzijnsorganisatie Trajekt is cruciaal in het bereiken en betrekken van mensen en verenigingen in de wijken rond onze thuisbasis. De samenwerking met BTM (Buurt Theater Maastricht) en Gemeenschapshuizen als Wiemerink of Manjefiek zorgt voor schakels in deze sociaal-culturele keten. Opera Zuid werkt tevens samen met de Sociale Dienst Maastricht Heuvelland om haar werkplek te openen voor mensen die nood hebben aan (her)integratie in een veilige en beschermde werkcontext. Ook zijn via het AZC regelmatig vluchtelingen bij ons te gast; door middel van maatwerk betrekken wij deze doelgroep bij ons maakproces terwijl zij contacten en vertrouwde opbouwen met onze taal en cultuur.

Samenwerken aan landelijke operavoorziening

Met de landelijke operagezelschappen vindt voortdurend overleg plaats over de programmering, toekomst en ontwikkeling van opera. Door deze afstemming willen we bijdragen aan een gespreid en complementair opera-aanbod in Nederland. We werken samen op het gebied van talentontwikkeling en educatie en wisselen kennis uit over duurzaam produceren. Waar we kunnen werken we op incidentele basis ook samen met gezelschappen buiten de BIS én buiten de operasector, zoals met Female Economy en Studio 52nd.

Internationale samenwerking

Door samenwerking met buitenlandse partners kunnen we producties realiseren die anders buiten het bereik

van ons gezelschap vallen én daarbij Nederlands talent begeleiden naar de internationale operawereld. Zo speelde onze coproductie van *La voix humaine/L'heure espagnole* (met onze cast) in Fribourg in Zwitserland en zal deze in de toekomst naar verwachting nog spelen in Zwitserland en ook in Frankrijk. Onze coproductie met de Théâtres de la Ville de Luxembourg (TVL) zorgde voor uitvoeringen van *Lady in the Dark* – met de voltallige Opera Zuid-cast en de Philzuid – in het Grand Théâtre van Luxemburg. Dit theater vroeg onze Intendant als mentor voor opera en muziektheater in hun internationale TalentLab, waardoor Nederlandse talenten als Kenza Koutchoukali en Annemiek van Elst buitenlandse kansen en exposure kregen. De komende periode wordt de samenwerking met TVL voortgezet en gaan we coproduceren met partners als Irish National Opera en Theater Magdeburg. Opera Zuid maakt deel uit van het Europese netwerk OperaEuropa.

LOKALE & REGIONALE SAMENWERKINGSPARTNERS:

Philzuid, ToneelGroepMaastricht, Sally Dansgezelschap Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Bonnefanten museum, Trajekt, De Kunstketel, Sociale dienst Heuvelland, Opera Compact, de Limburgse Koorschool, Het Geluid Maastricht, VIA ZUID, De Nederlandse Dansdagen, Boven Water Muziektheater, Hogeschool Zuyd (Conservatorium Maastricht en Toneelacademie), Parktheater Eindhoven, WIJeindhoven, Stichting Ik Wil, Summa in de buurt, Eindhoven in Dialoog, Eindhoven Doet, Lumens, Vredesburo, De Liefdesdokter, Socratisch café en Wooninc, Theater aan de Parade, International Vocalisten Concours Den Bosch, Fontys Hogeschool, Euriade

LANDELIJKE & INTERNATIONALE SAMENWERKINGSPARTNERS:

Female Economy, de Nederlandse Reisopera, De Nationale Opera, Nationaal Jeugdorkest, Groot en Meeslepend, Studio 52nd, Movisie, Operavision, Nouvel Opéra de Fribourg, Théâtres de la Ville de Luxembourg, Irish National Opera, Theater Magdeburg, de Munt/Brussel, European Network of Opera Academies.

¹² Zie hoofdstuk 4.1, p. 13

HOOFD – BEDRIJFSVOERING 2025-2028

“Kunst is vuur plus rekenkunde.”

-Jorge Luis Borges

Nadat de subsidieaanvraag van Opera Zuid voor de cultuurnotaperiode 2021-2024 slechts voor een deel werd toegekend, moesten we de plannen voor de periode zowel artistiek als op gebied van bedrijfsvoering bijstellen. Onze uitgangspunten hierbij waren het doorzetten van de artistieke groei en bestendiging van het personeelsvertrouwen. We stellen met tevredenheid vast dat beide punten gerealiseerd zijn ondanks de beperkende Covid-19 en andere crisis- omstandigheden. Echter de te krappe basisfinanciering, de explosief stijgende (productie-) kosten en de kosten van de Fair Pay-implementatie hebben de bedrijfsvoering van Opera Zuid onder immense druk gezet. Verder heeft de te krappe financiering ertoe geleid dat de artistieke programmering niet in zijn oorspronkelijke vorm kon worden gerealiseerd. Er heeft een ingrijpende artistieke herprogrammering moeten plaatsvinden, alsook forse afschaling van speelbeurten, omvang en output om de lopende periode 2021-’24 financieel niet negatief af te sluiten. Deze ingrepen deden pijn, niet alleen voor ons maar ook voor ons publiek, talloze freelancers en voor onze positie in de keten.

Voor de periode 2025-2028 zetten we daarom in op versterking en uitbreiding van onze basiscapaciteit, ten einde wel te kunnen voldoen aan de minimale subsidieverplichtingen en om daarmee onze bestaanszekerheid te kunnen garanderen. Ons integrale beleid is gebaseerd op jaarlijks vijf activiteiten: twee grotezaalproducties, een community opera, een familieopera en een talentenopera. Deze activiteiten kunnen we alleen uitvoeren met voldoende kwalitatieve en kwantitatieve ondersteuning door onze basisorganisatie. Verhoging van de basisfinanciering is hiervoor onontkoombaar. We zetten daarom in op een noodzakelijke verhoging van de basisfinanciering door het Ministerie van OCW naar € 3,5 miljoen per jaar (basisjaar 2023 € 1,8 miljoen). Niet toekenning van de verhoging leidt tot een zware aantasting van de rol die Opera Zuid in de BIS – en in het zuiden van Nederland – speelt waardoor wij onze opdracht en verplichtingen niet kunnen vervullen.

6.1 ORGANISATIE, PERSONEEL, FAIR PRACTICE

Opera Zuid is een dynamische organisatie en beschikt over een grote kracht om projectmatig te kunnen werken. Per productie wordt het kernteam van vaste medewerkers omringd door een flexibele schil van freelancers, die worden geëngageerd op basis van specifieke vaardigheden en competenties. De invulling en grootte van de schil worden bepaald door de artistieke uitgangspunten van iedere productie.

Vast personeel

Sinds de start van het cultuurnotaperiode 2021-’24 hebben we het kernteam kunnen uitbreiden van 12 naar 16 fte. Deze uitbreiding betrof voornamelijk jonge medewerkers voor de afdelingen marketing, educatie, productievoorbereiding, kostuumatelier en dramaturgie. Aansturing vindt plaats vanuit het MT. Overlegstructuren zijn aangepast om de informatie-overdracht te optimaliseren en monitoring te garanderen.

Ontwikkeling

Voor elke medewerker in onze organisatie is er aandacht voor zowel individuele ontplooiing en ontwikkeling als het organisatiebewustzijn. Door middel van interne talentontwikkeling investeren wij vanuit de jonge aanwas van medewerkers in de ontwikkeling van een nieuw middenkader. Daarnaast creëren wij stageplekken om jonge mensen te introduceren in het dagdagelijkse werkveld van een cultuurinstelling/operagezelschap. Stageplaatsen zijn steeds omkaderd en begeleid en worden vergoed conform geldende normen. Vanuit goed werkgeverschap hebben wij een externe vertrouwenspersoon aangesteld voor vragen rondom interne (machts)verhoudingen en grensoverschrijdend gedrag.¹³

Om in onze basisopdracht te kunnen voorzien en om de integrale bundel van de vijf activiteiten te kunnen uitvoeren, is een groei van het personeelsbestand naar 20 fte noodzakelijk. Fair Practice vraagt om een uitbreiding van de productiestaf om de noodzakelijke verlaging van de werkdruk te bewerkstelligen. Het bestendigen en verduurzamen van onze maatschappelijke impact vraagt daarbij om een uitbreiding van de capaciteit op het gebied van educatie, participatie en sponsorwerving.

¹³ Hiervoor werken we samen met een onafhankelijke externe expert van [het Landelijk Bureau Integriteit en Vertrouwenspersoon \(LBIV\)](#)

Verder is versterking van de backoffice nodig op het raakvlak van HR en contracting, om het veelvoud aan freelance-contracten te begeleiden en Fair Practice te waarborgen.

Freelancers

Opera Zuid doet beroep op freelancers voor de invulling van tijdelijke, projectmatige of specifieke werkzaamheden. Dit gebeurt met name voor de artistieke teams en casts, en rondom productievoorbereidingen en tournees. Er bestaat een trouwe pool freelancers met ruimte voor nieuwe en jonge aanwas. Net zoals bij de begeleiding van stagiaires is hier het meester-gezel-model voor talentontwikkeling van toepassing. Vanuit goed opdrachtgeverschap draagt Opera Zuid zorg voor huisvesting voor freelancers. Aan de hand van een welkomsbrochure stellen we hen op de hoogte van de afspraken rondom sociale veiligheid en wijzen wij hen op het feit dat zij de vertrouwenspersoon kunnen raadplegen. Na afloop van tournees vindt een evaluatie plaats met aandacht voor resultaat, proces van samenwerking en verhouding beloning versus inzet uren. Voor de cast en de ondersteunende diensten zijn de toegepaste tarieven de laatste jaren naar fair pay bijgesteld. Voor de beloning van koorzangers wordt vanaf 2025 in samenspraak met partner Kooracademie Maastricht een verhoogd tarief toegepast.

6.2 INCLUSIEF WERKGEVERSCAP

Met hetzelfde vuur waarmee wij opera maken werken wij aan een inclusieve en veilige werkomgeving. We willen dat opera de maatschappij reflecteert. Daarom werkt Opera Zuid een beleid uit rond inclusie en diversiteit volgens de vier P's van programma, publiek, personeel en partners. De artistieke P en de publieke P kwamen eerder al in het hoofdstuk over onze artistieke keuzes aan bod.

Voor ons personeel, zowel het kernteam als de freelancers, werken we op het gebied van diversiteit met inzichten vanuit zelfscans (codedi.nl) structureel aan een inclusieve en sociaal veilige werkomgeving met gelijke ontwikkelingskansen voor iedereen. Gelijkwaardigheid, diversiteit van perspectieven, medezeggenschap en sociale veiligheid staan daarbij voorop. Het kernteam bestaat uit een gezonde mix van gender en leeftijden, voornamelijk afkomstig uit de regio. Bij externe werving richten we de procedure zo in dat kandidaten met verschillende achtergronden worden aangemoedigd om te solliciteren. We stellen vast dat de respons achterblijft bij onze wens en verwachtingen. We gaan onze werving hierop aanpassen. We zijn blij dat we ons kernteam nu kunnen omkaderen met een groep van vrijwilligers die assisteren bij tal van werkzaamheden. Onze sterkere maatschappelijke profilering heeft ertoe geleid dat

allochtone buurtbewoners nu ook deel uitmaken van onze vrijwilligersgroep en dat via het AZC ook vluchtelingen deelnemen aan ons netwerk.

6.3 GOVERNANCE EN VEILIGHEID

Opera Zuid implementeert de acht principes en bijbehorende aanbevelingen van de Governance Code Cultuur als normatief en sturend kader voor haar beleid. Waardecreatie voor de samenleving, verantwoord en duurzaam omgaan met publieke middelen en zorgvuldig werkgeverschap staan hierbij centraal, alsook risicomanagement en borging van continuïteit. Toepassing van het Raad van Toezicht-model waarborgt een effectieve naleving van de statutaire doelen, binnen de financiële, juridische, fiscale en subsidiekaders alsook een zorgvuldige besteding van de middelen die door de Raad van Toezicht (RvT) voor de geautoriseerde bedrijfsplannen zijn toegewezen. RvT en bestuurder zien toe op toepassing van de Fair Practice code, op alle onderdelen, zowel voor vast personeel als voor externen. Taak-, rol- en bevoegdheidsverdeling zijn vastgelegd, alsook heldere afspraken om belangenverstrengeling uit te sluiten. Hierop reflecteert RvT en het bestuur jaarlijks uitvoerig in het jaarverslag en voeren we minimaal één keer per jaar de zelfscan uit van Cultuur+Ondernemen. De Raad van Toezicht houdt jaarlijks een zelfevaluatie, om de twee jaar onder begeleiding van externe expertise. Sociale veiligheid en controle op de integriteit van het bestuur waarborgen we door een externe vertrouwenspersoon van het Landelijk Bureau Integriteit en Vertrouwenspersoon. Tot slot heeft de RvT jaarlijks ten minste één keer rechtstreeks overleg met het personeel in afwezigheid van de bestuurder. Vanuit werkgeversverantwoordelijkheid is er nauw overleg tussen bestuurder en RvT over toekomstige ontwikkeling van de organisatie. Aandacht voor veiligheid en welzijn is voor ons gekoppeld aan de implementatie van de codes Fair Practice en Diversiteit en Inclusie. Jaarlijks is er standaard zes maal formeel overleg tussen bestuurder en RvT over de ontwikkelingen in de organisatie en de monitoring van de koers, prestaties, exploitatieprognoses en liquiditeitspositie. Hierover wordt gericht gecommuniceerd met stakeholders. De RvT van Opera Zuid bestaat uit zeven leden, met een diversiteit aan expertise: juridisch, financieel, artistiek, bedrijfsmatig, communicatie-strategisch en politiek-bestuurlijk. De afgelopen periode zijn stappen gezet in het vernieuwen van de samenstelling en is de RvT jonger en diverser geworden. De komende periode wil de RvT (extern) advies inwinnen om verdere stappen te zetten qua diversifiëring van de Raad. We willen door de noodzakelijke verbetering van de basisfinanciering

meer tijd kunnen besteden aan langetermijnstrategie en toekomstvisie richting bestelvernieuwing in 2029.

6.4 FINANCIËN

De huidige subsidieaanvraag 2025-'28 geeft uitdrukking aan de zorgvuldig onderbouwde artistieke en organisatorische ambities van Opera Zuid, gebaseerd op de ervaringen uit de lopende cultuurnotaperiode.

Na de buitengewone dynamiek van de Covid-19 jaren maakten we in 2022 de doorstart naar grote live voorstellingen. De financiële realiteit bleek echter sterk gewijzigd, hetgeen leidde tot een onverwacht groot exploitatietekort in 2022. Voor de jaren 2023 en 2024 werd daarom een actieplan opgesteld waarbij de activiteitenplanning drastisch werd aangepast: opera's zonder koor en minder speelbeurten.

Dit heeft geleid tot een sterke daling van de activiteitenlasten in 2024, dusdanig dat deze dalen tot onder het niveau van de beheerlasten. Dit is een zeer onwenselijke situatie. De huidige cultuurnotaperiode kan door deze actie wel zonder exploitatietekorten worden afgesloten. Hoewel de afschaling van activiteiten financiële stabiliteit heeft gebracht, biedt dit geen grondslag voor continuering van beleid. Artistiek is hiermee de absolute ondergrens bereikt.

In 2021 hebben we een incidentele bate gerealiseerd door de verkoop van onroerend goed. Dit heeft de balansstructuur en liquiditeit sterk verbeterd. Helaas was dit onvoldoende om het tekort uit 2022 te compenseren. Daarom hebben we in 2023 gebruik moeten maken van aanvullende liquiditeitsondersteuning door het ministerie van OCW. Deze steun wordt in 2024 volledig verrekend met de reguliere subsidie. Door het exploitatietekort in 2022 is sterk ingeteerd op het eigen vermogen. De reserves zijn geslonken naar slechts € 200.000, hetgeen impliceert dat er nauwelijks meer ruimte is voor compensatie van nieuwe tegenslagen. In dit kader vindt er in samenspraak met de Raad van Toezicht strikte monitoring plaats van de exploitatie.

Uitgangspunt bij deze subsidieaanvraag is het creëren van voldoende financiële basis om de geformuleerde plannen wel te kunnen uitvoeren. Naast continuering van de steun van lagere overheden is verhoging van de basisfinanciering door het ministerie van OCW daarbij onontkoombaar. We zetten opnieuw in op (1) versterking en uitbreiding van de basiscapaciteit, (2) het realiseren van een gezonde financiële basis en financieringsmix, en (3) het versterken van ons cultureel ondernemerschap en onze maatschappelijke relevantie. De codes Governance Cultuur, Fair Practice en Diversiteit & Inclusie blijven hierbij leidend.

Financieel komen de plannen samen in de begroting voor de cultuurnotaperiode 2025-'28. Nadere uitleg en risicoanalyse zijn te vinden in de toelichting bij de begroting. Zie onderstaande hoofdlijnen.

De personele lasten nemen toe door verduurzaming van de bedrijfsvoering en toepassing van de Fair Practice Code. Het kernteam van Opera Zuid dient te worden uitgebreid om de huidige werkdruk te verlagen en individuele groei mogelijk te maken. De technische ondersteuning moet ruimer omwille van de werkbelasting en veiligheid. En de arbeidsvoorwaarden van freelancers, met name koorleden, dienen te worden verbeterd. Dit leidt tot een kostenstijging van € 650.000 ten opzichte van referentiejaar 2022.

De materiële kosten nemen met ruim € 250.000 toe door sterk gestegen kosten voor decorbouw, verduurzaming van materialen, toename van de kosten van huur licht en geluid. Verder stijgen de transportkosten door kostenstijgingen (brandstof en chauffeurs) en noodzakelijk ruimere inzet van trailers om het aantal load/unload-uren te beperken en daarmee meer rust en veiligheid te genereren voor de technische crew tijdens de arbeidsintensieve tournees. De marketinginspanningen worden verhoogd en de eventwerking verbeterd, waarmee ook de relaties met de theaters intensiveren en de noodzakelijke wervingsinspanningen voor nieuw publiek worden versterkt.

De inkomsten dienen toe te nemen om de gestegen kosten te compenseren en een sluitende begroting te bewerkstelligen. Het referentiejaar 2022 liet een te compenseren verlies zien van bijna € 500.000. De eigen inkomsten voor de nieuwe cultuurnotaperiode zijn ingeschat op realistische verwachtingen: voorspelbare en stabiele publieksinkomsten, nuchtere inschattingen qua private middelen, inkomsten uit acquisitie voor derden en beperkte fondsinkomsten omdat deze in meerdere jaren zijn benut en deze fondsen slechts incidenteel zijn. Verder zijn er vergevorderde gesprekken rondom coproductie in 2025 en 2026. De lagere overheden handhaven hun structureel hoge bijdragen. Van het ministerie van OCW wordt een jaarlijkse bijdrage gevraagd van € 3.500.000.

Hiermee kan de cultuurnotaperiode 2025-'28 kostendekkend worden afgesloten.

III. OPERA ALS ONVOLTOOID TEGENWOORDIGE TOEKOMST

NAWOORD

Vanuit het vuur en de passie die wij in dit beleidsplan hebben neergeschreven maakt Opera Zuid zich klaar voor de toekomst, en richten we onze de blik voorbij 2028. Wij geloven in de toekomst en het belang van opera. Meer dan ooit moet zij klaar staan om de verhalen van de toekomst te verklanken.

Openheid, schoonheid, inclusie, verbeelding en vernieuwing zijn van cruciaal belang, net zoals het levend houden van traditie(s) én het luidkeels doen klinken van de eigen stem van ieder individu. Opera als tegengif voor polarisatie en eenzijdigheid. Vervoering en verbeelding als permanente poort tot empathie.

Bij Opera Zuid blijven wij ons inzetten voor artiesten, die deze toekomst mee vorm willen geven, en voor ons publiek; jong en oud, vertrouwd, blijvend en nieuw. De grenzeloze verbeelding en prikkeling die opera kan bieden, zijn voor ons een leidraad om een rol van betekenis op te nemen in het mee vormgeven van een nieuw Cultuurbestel voor Nederland; een land waarin elke inwoner de kans en de mogelijkheid krijgt om geraakt en betoverd te worden door opera.

*“Als iets cultuur is, dan is dat het:
een collectief geheugen van alle
verhalen die definiëren wie wij zijn en
wat het betekent dat wij mensen zijn.”*

– Ilja Leonard Pfeiffer

